

26.VIII.1988

Aan de heer Procureur-generaal
bij het Hof van beroep
van en te

1000 BRUSSEL

Onze ref. : Litt. EC 84/39Fr.

Mijnheer de Procureur-generaal,

Hierbij vestig ik uw aandacht op het probleem van de voltrekking van het huwelijk van gedetineerden, mede in verband met de uiteenlopende opvattingen die de ambtenaren van de burgerlijke stand er daaromtrent op nahouden.

Indien de gedetineerde voldoet aan de tijdsvoorwaarden en aan de voorwaarden ten gronde om penitentiair verlof te kunnen genieten, kan dat verlof uiteraard aangewend worden voor de voltrekking van het huwelijk in het gemeentehuis.

Geet het echter om een beklaagde of een veroordeelde die geen aanspraak kan maken op een dergelijke vorm van verlof, dan komt de uitoefening van het recht om te kunnen huwen meestal in het gedrang: de meeste ambtenaren van de burgerlijke stand weigeren immers zich naar een strafinrichting te begeven om er een huwelijk te voltrekken, omdat zij van oordeel zijn dat de voorwaarden inzake openbaarheid die bij de wet zijn gesteld, er niet worden nageleefd.

In dat verband moet echter gewaakt worden voor de naleving van artikel 12 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, naar luid waarvan mannen en vrouwen van huwbare leeftijd het recht hebben te huwen en een gezin te stichten volgens de nationale wetten.

Uit de rechtspraak van de Europese instanties met betrekking tot voornoemd artikel 12 blijkt dat het recht om te huwen een absoluut recht is, en dat de Staten er moeten op toezien dat er geen enkele belemmering, noch in feite noch in rechte, bestaat voor de huwelijksvoltrekking; de nationale regeling mag geen afbreuk doen aan het eigenlijke recht om te huwen.

De huidige toestand van de beklaagde of de veroordeelde die wenst te huwen maar geen penitentiair verlof kan genieten, is dus meestal in strijd met artikel 12 van voornoemd Verdrag.

In overleg met de Vaste commissie voor de Burgerlijke stand ben ik van oordeel dat, om die toestand te verhelpen en een oplossing te vinden die in overeenstemming is met de verplichtingen van ons land op internationaal gebied, de ambtenaar van de burgerlijke stand zich in uitzonderlijke omstandigheden moet verplaatsen en een huwelijk moet voltrekken in een strafinrichting, in zoverre voldaan is aan de vereisten inzake openbaarheid (artikel 75 van het Burgerlijk Wetboek).

Aan het openbaarheidsvereiste is voldaan wanneer de deuren tussen het lokaal waar de voltrekking van het huwelijk plaatsheeft, en de buitenkant van het gebouw, gedurende een korte tijd onder bewaking openblijven. Daarentrent geraadpleegd, hebben de gevangenisdirecteurs geoordeeld dat die vorm van openbaarheid in overeenstemming is met de veiligheidsvoorschriften.

De huwelijksvoltrekking in een strafinrichting is evenwel slechts mogelijk in uitzonderlijke omstandigheden, te weten :

- ingeval het om een beklagde gaat;
- ingeval het om een gedetineerde gaat die geen verlof kan aanvragen om het huwelijk in het gemeentehuis aan te gaan.

Ik verzoek U wat voorafgaat ter kennis te brengen van de Procureurs des Konings en van de ambtenaren van de burgerlijke stand binnen uw rechtsgebied.

Met de meeste hoogachting,

De Minister,

25 JUL 1938

Melchior WATHELET

81.5.18
PW.
ML 11.6.39
J.